

**FLUE-
KROKEN**
Denne gang ved
NILS FÄRNSTRÖM

Kullfiberstangen – fluefiskerens drømmestang?

Vil grafitt innlede en ny epoke i stangbyggingens historie?

■ Et amerikansk firma har uteksperimentert en helt ny type fluestang – bygget av kullfiber. Selv hevder produsenten at dette nye materialet vil revolusjonere vår oppfatning av hvordan en fluestang skal være.

■ Men fremdeles er splitcane-stengene best under de fleste forhold, hevder fluefiskespesialisten Nils Färnström. Splitcane kommer nå tilbake for fullt som byggemateriale for fluestenger, og de splitcane-stengene som bygges i dag er ofte bedre enn tidligere tiders berømte modeller...

● Jeg blir alltid litt skeptisk når en fiskeredskapsprodusent skryter av sine produkter i overstrømmende ord og vendinger. Jeg er så vant til store superlativer at jeg etterhvert er blitt en smule mistroisk. Dette gjelder ikke minst fluestenger, der hver produsent hevder at nettopp hans stang er den beste på markedet.

Egentlig behøver vi ikke gå utenfor Skandinavia når det gjelder splitcane-stenger, det finnes norske stangbyggere som lager helt tilfredsstillende stenger til praktisk fiske i våre vann, stenger som er kjent også i Sverige.

Kan ny stang forandre vår oppfatning av hvordan en fluestang skal være?

● Men fluefiskeren er nå engang alltid på jakt etter drømmestangen, stangen som overgår alle andre stenger, akkurat som fluebindere kappes om den beste fluen.

Det er stor forskjell på fluestenger, ikke minst kvalitetsmessig. De beste er alltid blitt bygget i USA, men de er også mye dyrere enn europeiske stenger.

I tredivårene bestilte jeg min første amerikanske splitcane-stang fra Edwin Courtney Powell i Kalifornia. Jeg ble begeistret for denne stangens letthet og fine aksjon da en norsk fisker viste den til meg under en castingkonkurranse. Stangen kostet 37 dollar og 50 cernts.

I dag er det sønnen, Walton Po-

well, som bygger disse stengene, og han sier at han har forbedret teknikken til det nær fullkomne – at stengene er bedre enn farens. Men så er også prisen høyere. I dag koster en Powell-stang 250 dollar.

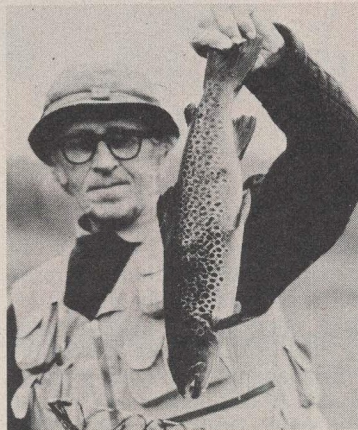
Mange kaller slike dyre fluestenger for snobberi, og kanskje ligger det noe i dette, med mindre man virkelig syntes man kaster bedre og fisker behageligere med en slik superstang. Det blir et høyst personlig valg, alle har ikke samme smak.

● «– Vi har nettopp eksperimentert oss frem til fremtidens fluestang, og den overtreffer alle mine forventninger. Lanseringen av våre nye HMG fluestenger vil føre til slike forbløffende resultater når det gjelder fluefiskernes prestasjoner, at hele vår oppfatning av hvordan en fluestang skal være vil bli endret».

Denne uttalelsen fra fiskeinstrukturen Jim Green sto i det amerikanske fiskeredskapsfirmaet Fenwick/Sevenstrands katalog i 1974. Her må man imidlertid ta med i betraktningen at Jim Green er knyttet til firmaet som sjefinstruktør for kursvirksomheten, det forklarer muligens noe av begeistringen.

HMG betyr «High Modulus Graphite», det dreier seg altså om en slags kullfiber. HMG stengene lages av tynne svarte tråder på 00003 tommer i diameter.

Iflg. Jim Green er HMG-stengene 25 prosent lettere enn glassfiberstenger og 40 prosent lettere enn splitcane. Klingen på en slik stang har mindre diameter, er mer følsom og gir færre vibrasjoner. Jim Green hevdet at den eliminerer «that old vibration bugaboo» og gir høyere akselerasjon.

Nils Färnström, født 1908 i Stockholm, er fluefiskeprofet par excellence. Noen og enhver vil kanskje huske Färnström best fra filmen om fluefiske i Kaitum, som ble vist på norsk TV for en tid siden. Den varmet godt i vintermørket.

Om Färnström ellers kan ramses opp en lang rekke meritter, – som begynte allerede i 1935 da Färnström ble redaktør for Sportsfiskaren. Siden har det gått slag i slag, og en lang rekke bøker og artikler er kommet fra hans hånd, med fluefiske som hovedtema.

Det er med oppriktig glede vi denne måned overlater Fluekroken til en av Nordens aller fremste eksperter i fluefiskets edle kunst...

Den har sine begrensninger. Splitcane-stenger fremdeles best til all-round fiske

● Jeg skrev til Fenwick og bestilte en HMG 8½ for AFTM 6. Mens jeg ventet på stangen, leste jeg en uttalelse fra Fenwicks president, Phil Clock:

– Det er fire milipæler i USAs stangbyggerhistorie. I 1660 laget man stenger av hickory, i 1850 kom splitcanestangen og i 1946 den første glassfiberstangen. Og nå i 1974 – grafittstangen (kullfiberstangen).

Kullfiberstangen ankom i begynnelsen av juni. Jeg betalte 700 kroner for den, men med toll og spedisjonsgebyr på 350 i tillegg ble det en dyr stang.

Sommeren 1974 fisket jeg mye med min HMG-stang. Den er to-delt, og gir straks inntrykk av å være behagelig lett. Den har en svært stiv og rask aksjon som gjør den litt uvant for en som er fortrolig med langsommere hel-aksjon. Den er fin til korte kast fordi den legger snøret så pent på vannet, med denne er det lettere å legge ut et rett snøre enn med mange andre stenger.

En annen sak er at den spesielt følsomme tuppen registrerer selv de svakeste hugg og likevel har mindre vibrasjoner enn andre stenger. Dette skulle med andre

ord være den idealstangen vi har ventet på.

● Men den har sin begrensning. Stivheten og den raske aksjonen vil ikke tiltale alle. Den viktigste innvendingen er imidlertid at stangen ikke arbeider særlig bra ved lange kastelengder. Man pleier jo å si at forskjellen på splitcane og glassfiber ligger i det at glassfiberen har en klart begrenset yteevne, mens splitcanestangens yteevne i noen grad kan øyes.

Med kullfiber, grafitt – eller hva du vil kalle det – ser det ut til at det går en grense der stangen ikke lenger arbeider godt og man får problemer med å holde en lang line i luften. At disse stengene radikalt skulle kunne forandre vår oppfatning av hvordan en fluestang skal være, er derfor sterkt forhastede påstander.

En velbygget splitcane-stang er altså fremdeles meget bedre til all-round fiske. Men da jeg i sommer fisket med HMG var den fin å ha ved fiske fra båt, der man gjør forholdsvis korte kast med tynn for- tom og våtfluer. Og for all del, den er fin i mindre vassdrag der det skal kastes kort.

Foreløpig er stangen temmelig dyr i innkjøp, og frakten til Skandinavia blir også i dyreste laget, men prisen vil utvilsomt synke når det settes i gang større produksjon.

Nå er det to amerikanske firmaer som produserer kullfiber-

◀ Dette er den nye fiskestangen!

Stangkjøp – i stor grad et prisspørsmål . .

stenger, Fenwick/Sevenstrand og Shakespeare Co. Jeg har hørt at det lages en kullfiberstang også i Frankrike, men den har jeg aldri prøvet.

Splitcane kommer tilbake for fullt

● Nå mener mange kanskje at kullfiberstengene bare er på sitt første utviklingstrinn, at man om noen år vil få frem en forbedret grafittfiber som kan gi stenger med finere dimensjoner og bedre egenskaper. Dette tror jeg er høyst tvilsomt.

Hvis vi ser tilbake på glassfiberstengenes utvikling, så har man ikke fremkommet med noe virkelig nytt eller noen radikal forbedring siden 1946.

Jeg kastet og fisket med den første glassfiberstangen som kom til Sverige, Shakespeare Wonderod. Det var et hyggelig bekjentskap, og like god å fiske med som dagens glassfiberstenger.

Tendensen i dag er forøvrigt at splitcane kommer tilbake. I 1974

ble det bygget 10-12 000 splitcane-stenger i USA. Etter at importen av kinesisk fjellbambus kom igang igjen etter importforbudet fra 1950-1970, har flere av de gamle firmaene tatt opp igjen produksjonen. Bl.a. Leonard og Orvis er i full sving. Orvis Company i Vermont har øket sitt utvalg av impregnerte splitcane-stenger, og i sin katalog for 1973 hadde Leonard hele 60 forskjellige splitcane-modeller, mot bare fire i glassfiber.

● Gamle Leonard, grunnleggeren av det verdensberømte firmaet, sa en gang at ingen kunne bygge skikkelige splitcane-stenger hvis han ikke var musikkinteressert og kunne spille minst ett instrument. Oppfinneren av den seksribbete stangen, Samuel Philippe fra Pennsylvania, spilte fiolin – og var dessuten spiritist og vegetarioaner. Det siste passer kanskje ikke så bra for en fisker. I likhet med Philippe var også Leonard fiolinbygger.

Jeg vet ikke om Phil Clock, presidenten for Fenwick/Seven-

strands spiller fiolin – men det er kanskje ikke nødvendig når det gjelder kullfiber?

En illusjon at gamle dagers splitcane-stenger var bedre.

● Stangkjøp er selvsagt i stor grad et prisspørsmål. De fleste fiskere vil ikke legge for mye penger i en stang, særlig ikke hvis de skal ha to-tre stenger for fluefiske under forskjellige forhold. Hvis du fisker «brown trout» eller harr i småvann kan jo en 8 eller 8½ fots stang med tynt snøre være det beste, men da trenger du en kraftigere og lengre stang til fiske etter sjørret. En god glassfiberstang koster langt mindre enn en splitcane-stang, som kan koste tusen kroner eller mer med to tupper.

Det foregår nå en viss jakt etter gamle splitcane-stenger fra berømte stangbyggere. Dette gjelder f.eks. Hardys lettvektstang Marvel og andre av deres gamle modeller, som man nå gjerne betaler dobbelt pris for . . . Det er kanskje en viss tro på at de gamle stangbyggerne var en slags genier og at det ikke har vært laget like bra stenger etter at de gikk bort.

Men dette er feil. Tvertimot, vi kan regne med at det i dag i mange tilfeller bygges bedre stenger enn før, den gamle teknikken er forbedret og vi har fått bedre lim. De gamle stangbyggerne hemmeligheter er da heller ikke gått tapt . . .

FJELLUTSTYR

Erfarne fjellfolk anbefaler:

- ★ NORRØNA «BEITO» Ryggsekk
- ★ AJUNGILAK «POLARIS» Sovepose
- ★ SIM «FINSEBU» Telt
- ★ VOLS «FJELLSIKKER» Anorakk

TORGGT. 20
Tlf. 20 59 41

Oslo
Sportslager